

کتاب‌شناسی کليلة و دمنه در زبان فارسی

مهدي سلماني

امين مجلی‌زاده

استاديار زبان و ادبيات فارسي دانشگاه صنعتي اصفهان

دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد

اشاره

آن‌که کتاب را بهترین جلیس خود برگزیده‌اند، به خوبی با اهمیت کتاب کليلة و دمنه آشنا هستند. قصد نگارندگان در این نوشتار بررسی اهمیت یا پرداختن به مسائل تخصصی این کتاب نیست؛ زیرا آنچه که به این‌گونه مسائل مربوط می‌گردد را مؤلفان به رشته تحریر کشیده‌اند یا در حال پیمودن منازل آن هستند.

۱. محدوده کتاب‌شناسی در این پژوهش

محققان به خوبی آگاه هستند که تألیفات بسیار زیادی در زمینه کليلة و دمنه در جهان منتشر یا در حال انتشار است که گردآوری همه آنها از حوصله این پژوهش خارج است، اما آنچه در این پژوهش بدان پرداخته شده است، تألیفاتی است که به زبان فارسی که خود به سه دسته تقسیم می‌شود:

الف) کتب

کتاب‌های فراوانی در باب جنبه‌های مختلف کليلة و دمنه در زبان فارسی تألیف شده است که نگارندگان تقریباً تمامی آنها را از مراجع مهم گردآوری و مطالعه نموده‌اند، ولی از آنجا که بازنویسی‌های فراوانی برای کودکان منتشر شده است، نگارندگان ناگزیر دست به گزینش زدند و جزیک نمونه - که به عقیده آنان بهترین بازنویسی است - به تحقیقات جدی بسنده کردند و تمامی بازنویسی‌های کودکانه را از فهرست کتب حذف نمودند تا در فرصتی دیگر در مجلات مربوط به ادبیات کودکان بصورت مستقل چاپ شود.

ب) مقالات

مقالات فراوانی در زمینه کتاب کليلة و دمنه در نشریات کشور به زبان فارسی با رتبه‌های مختلف علمی به چاپ رسیده است که نگارندگان با استفاده از مراجع مهم از جمله فهرست مقالات استاد ایرج افشار آنها را استخراج نمودند و در قسمت مقالات به ترتیب حروف الفبا درج نمودند.

ج) پایان‌نامه‌های دانشجویی

همچنین رساله‌های دانشجویی فراوانی در زمینه کليلة و دمنه در دانشگاه‌ها نوشته شده است که نگارندگان با مطالعه فهرس مختلف و مراجعه به کتابخانه‌ها آنها را گردآوری نمودند.

چکیده:

کليلة و دمنه از جمله مهم‌ترین و تأثیرگذارترین آثار ادبیات جهانی است که کتب بسیاری به تقلید و یا اقتباس از آن تألیف شده است و در پی آن در سال‌های اخیر نیز تحقیقات فراوانی در جوانب مختلف این اثر صورت گرفته است، اما متأسفانه به دلیل نبودن کتاب‌شناسی جامع برای این کتاب، بسیاری از قسمت‌های قابل تحقیق عاقل مانده و از طرفی تحقیق در بعضی قسمت‌ها به تکرار بیپوده کشیده شده است. به همین دلیل نگارندگان بر آن شدند تا کتاب‌شناسی کليلة و دمنه را برای هموارشدن راه برای تحقیقات بعدی، در سه قسمت کتب چاپی، مقالات و پایان‌نامه‌های دانشجویی تنظیم و ارائه کنند.

کلید واژه‌ها:

کتاب‌شناسی، کليلة و دمنه، پنجه‌تنتره، داستان‌های بیدپای.

۲. ضرورت تهیه کتاب‌شناسی کلیله و دمنه

اصولاً زمانی که کتاب یا موضوعی مورد توجه عام قرار می‌گیرد و تألیفات فراوانی در آن زمینه منتشر می‌گردد، مهم‌ترین کار تهیه کتاب‌شناسی و به‌روزرکردن آن کتاب‌شناسی‌ها است. خوشبختانه در مورد برخی کتب فارسی کتاب‌شناسی‌هایی تهیه شده است، اما همان کتاب‌شناسی‌ها نیازمند به‌روزشدن هستند که امید است مؤلفان محترم به این کار اقدام کنند. متأسفانه در مورد کتاب کلیله و دمنه تاکنون کتاب‌شناسی جامعی که در برگیرنده همه تحقیقات باشد تهیه نشده است و به همین دلیل شاهد دوباره‌کاری‌های بیهوده‌ای - مخصوصاً در رساله‌های دانشگاهی - هستیم. البته نگارندگان با مطالعه آن رساله‌ها متوجه شدند که انتحالی صورت نگرفته، بلکه به دلیل عدم اطلاع‌رسانی صحیح و نبود کتاب‌شناسی، هر کدام از دانشجویان بدون آگاهی از اینکه دانشجوی دیگری در حال مطالعه در آن موضوع است دست به تحقیق زده‌اند که معمولاً نتیجه‌گیری یکسان بوده است.

در پایان امید است که این بضاعت مورد توجه استادان محترم قرار گیرد و نگارندگان را از نظرات خود محروم ننمایند.

الف) کتاب‌ها

۱. ابیات عربی کلیله و دمنه، تقیه، محمدحسن، دانشگاه قم، ۱۳۸۱، قم.
۲. ابیات عربی کلیله و دمنه، کمال جو، مصطفی، مرجان مهدی‌زاده، نشر مبعث، ۱۳۸۹، بابل.
۳. انوار سهیلی، واعظ کاشفی، حسین بن علی، تصحیح و تحشیه محمد روشن، ناشر: صدای معاصر، ۱۳۸۸، تهران.
۴. بررسی ساختار نحوی کلیله و دمنه، ضیائی، شهیره، نشر غزل، ۱۳۸۴، اصفهان.
۵. برزوی طبیب و منشأ کلیله و دمنه، دوبلوا، فرانسوا، ترجمه صادق سجّادی، انتشارات طهوری، ۱۳۸۲، تهران.
۶. پنج‌تنترا، شیکهر، ایندو، دانشگاه تهران، ۱۳۴۱، تهران.
۷. پنچاکیانه یا پنج داستان کلیله و دمنه، مؤلف اصل کتاب: وشیشورما، مترجم: هاشمی، مصطفی بی‌خالداد؛ مصححان: عابدی، امیرحسین؛ چند، تارا، جلالی نائینی، محمدرضا، ناشر اقبال، ۱۳۶۳، تهران.
۸. پندنامه نیاکان، ایمانی، بهروز، ناشر اهل قلم، ۱۳۸۰، تهران. [بازنویسی کتاب کلیله و دمنه ترجمه نصرالله منشی].
۹. تجزیه و ترکیب اشعار کلیله و دمنه، پورمحمد، رحمت، انتشارات دانشگاه گیلان، ۱۳۸۰، رشت.
۱۰. ترجمه کلیله و دمنه ترجمه نصرالله منشی، تصحیح مجتبی مینوی طهرانی، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۴۳، تهران.
۱۱. داستان‌هایی از کلیله و دمنه، شیوکومار، برگردان ناهید رشید، آسیم، ۱۳۸۸، تهران.
۱۲. داستان‌ها و پیام‌های کلیله و دمنه، ریاضی، حشمت‌الله، اوحدی، ۱۳۸۶، تهران.
۱۳. داستانهای بیدپای، خانلری، بخاری، محمد بن عبدالله، تصحیح پرویز خانلری و محمد روشن، انتشارات خوارزمی، ۱۳۶۱، تهران.
۱۴. درباره کلیله و دمنه، محبوب، محمدجعفر، خوارزمی، ۱۳۳۶، تهران.

۱ بدیهی است ترتیب ارائه منابع جهت سهولت استفاده محققان براساس نام منابع صورت گرفته است.

۳۲. کلیله و دمنه منظوم، قانعی طوسی، احمد بن محمود، تصحیح ماگالی تودوا، انتشارات بنیاد فرهنگ ایران، چاپ اول، ۱۳۵۸ ش.
۳۳. کلیله و دمنه، شرح لغات، کنایات، عبارات و امثال، طالش، یدالله، کتاب فردا، ۱۳۸۷، اصفهان و نیز: نیکتاب، ۱۳۸۷، تهران و نیز دانشگاه آزاد، ۱۳۸۹، اسلامشهر.
۳۴. کلیله و دمنه براساس کتابتی نویافته از قرن سیزدهم، روح‌بخشان، عبدالمحمد، نشر مرکز، ۱۳۹۰، تهران.
۳۵. کلیله و دمنه با مقابله چاپ عبدالعظیم قریب و تطبیق چند نسخه دیگر [و شرح بعضی از اشعار عربی بدست‌یاری جعفر سجادی] تحت نظر دارالتصحیح والترجمه. انتشارات دریا، ۱۳۳۹ و طلوع، ۱۳۶۹ و نشر دی، ۱۳۶۸.
۳۶. کلیله و دمنه، با انتقادات محمد فرزانه، به اهتمام محمد روشن، مؤسسه اشرفی، ۱۳۷۴.
۳۷. گزیده کلیله و دمنه خطیب رهبر، خلیل، مهتاب، ۱۳۷۳، تهران.
۳۸. لغات کلیله و دمنه با چند قاعده مفید املا و مقدمه عبدالعظیم قریب، دهقان، ایرج، امیرکبیر، ۱۳۸۷، تهران.
۳۹. متن کامل کلیله و دمنه براساس قدیمی‌ترین نسخه کلیله و دمنه، تصحیح ندایی، فرامرزی، اروند، ۱۳۸۷، تهران.
۴۰. متن کامل کلیله و دمنه [براساس طبع قریب با مقدمه و حواشی و تعلیقات] دانش پژوه، منوچهر، هیرمند، ۱۳۷۴، تهران.
۴۱. منتخب کلیله و دمنه برای دبیرستانها [برای وزارت فرهنگ] به اهتمام قریب، عبدالعظیم، برادران علمی، ۱۳۲۰، تهران.
۴۲. نگار دانش، [متن ادبی تلخیص معتبر از کلیله و دمنه]، به‌کوشش هاشم زاده، ناصر، اکبر بهداروند، برگ، ۱۳۷۶، تهران.
۴۳. نگاهی تازه به کلیله و دمنه، اسماعیلی، علی، مکتب الزهراء، ۱۳۷۹، تهران.
۴۴. نماد در کلیله و دمنه، داخسته، فاطمه، انتشارات علمی یسنا، ۱۳۹۲، قایم شهر.
۴۵. نمایشنامه کلیله و دمنه، چاروسایی، بیژن، نشر شهربانو، ۱۳۸۸، شیراز.
- ب) مقالات**
۱. آن‌کاره (تأثیر کلیله و دمنه در ادبیات اسپانیایی)، دون خوان مانوتل، ترجمه ایرج پزشکی‌نیا، سخن، ش ۱۳، ص ۱۱۶۸-۱۱۷۱.
۲. آیا رودکی سراینده تمام کلیله و دمنه است؟، وحیدیان کامیار، تقی، ادبیات فارسی دانشگاه آزاد مشهد، پاییز و زمستان ۱۳۸۳، ش ۳-۴، ص ۲۶-۴۰.

۱۵. زبده چند هزار ساله [مروری بر ابواب کلیله و دمنه از دیدگاه مواعظ و حکم]، جعفری، ناهید، زوار، ۱۳۹۲، تهران.
۱۶. سیمای زن در کلیله و دمنه، اعتماد سربابی، هاشم، ضامن آهو، ۱۳۸۲، مشهد.
۱۷. شرح اخبار و ابیات و امثال عربی کلیله و دمنه، اسفزاری، فضل‌الله بن عثمان بن محمد و مؤلفی ناشناخته، تصحیح بهروز ایمانی، انتشارات سخن، ۱۳۹۰، تهران؛ نیز: میراث مکتوب، ۱۳۸۰، تهران.
۱۸. شرح حال عبدالله بن المقفّع، اقبال، عباس، اساطیر، ۱۳۸۲، تهران.
۱۹. شرح حال و آثار ابن مقفّع، عظیمی، عباسعلی، نشر فرخی، ؟، تهران.
۲۰. شرح کامل کلیله و دمنه، موسوی، فرج‌الله، نشر مه رویان، ۱۳۸۴، تهران.
۲۱. شرح کلیله و دمنه براساس نسخه، مجتبی مینوی، محمودی، خیرالله، دانشگاه شیراز، مرکز نشر، ۱۳۸۶، شیراز.
۲۲. شرح کلیله، برزگر خالقی، محمد رضا، عفت کرباسی، زوار، ۱۳۸۹، تهران.
۲۳. شکرستان یا منظومه انوار سهیلی، امیرخسرو دارایی زنجانی، (برهان السلطنه)، بسعی و اهتمام پرویز مستوفی، چاپخانه فردوسی، ۱۳۲۶، طهران.
۲۴. فرهنگ جملات حکمی کلیله و دمنه، گودرزی دهریری، محمد، روزگار، ۱۳۸۹، تهران.
۲۵. فرهنگ کلیله و دمنه، شرح لغات...، قیصری، حشمت، دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۸۶، ایرانشهر.
۲۶. قصه‌های خوب خوب، ثروتیان، بهروز، تکتاز، ۱۳۷۵، تهران. [بازنویسی کلیله و دمنه].
۲۷. کلیله و دمنه، برگزیده، انتخاب و توضیح رضا انزابی نژاد، جامی، ۱۳۷۵، تهران.
۲۸. کلیله و دمنه منظوم، قانعی طوسی، احمد بن محمود، تودوا، ماگالی، بنیاد فرهنگ ایران، ناشر: بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۵۸، تهران.
۲۹. کلیله و دمنه نصرالله منشی، تصحیح حسن حسن‌زاده آملی؛ نشر بوستان کتاب قم، ۱۳۹۱، قم.
۳۰. کلیله و دمنه نصرالله منشی، قریب، عبدالعظیم، ناشر مجلس، ۱۳۲۶، ۱۳۶۷ ق، طهران.
۳۱. کلیله و دمنه، تصحیح عبدالعظیم قریب، ویرایش و توضیحات مجید سرمدی، نشر سمیر، ۱۳۹۱، تهران.

۳. آیین مهر در کلیله و دمنه، محمدزاده، اسدالله، کیهان فرهنگی، اردیبهشت ۱۳۸۳، ش ۲۱۱، ص ۶۳-۶۵.
۴. ادبیات کهن: مقایسه دو حکایت از مرزبان‌نامه و کلیله و دمنه، نفیسه میرزا امیری، رشد زبان و ادب فارسی، تابستان، ۱۳۹۰، ش ۹۸، ص ۳۰-۳۳.
۵. از پنجه تنتره تا نگار دانش، کیهان فرهنگی ش ۱۵۵، شهریور ۱۳۷۸، ص ۳۷-۳۹.
۶. از کلیله و دمنه می‌توان صدها هزار نقاشی زیبا خلق کرد، بخشی، محمود، روزنامه رسالت، ۳ آذر ۱۳۷۳، ص ۶.
۷. افسانه‌های ادبیات هندی و کلیله و دمنه، سخنران: ایندوشیکار، مترجم: جواد سجادی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تبریز، ۱۳۳۸، ش ۵۰، ص ۳۳۴-۳۴۳.
۸. الیتیزم و مشابهت‌های مندرج در کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه با آن، خدیجه، اطمینان، کتاب ماه (ادبیات) ش ۱۴۳، شهریور ۱۳۸۸، ص ۲۶-۳۱.
۹. اندیشه سیاسی در کتاب کلیله و دمنه، شریف‌پور، عنایت‌الله، محتشم محمدی، دانشکده زبان و ادبیات و علوم انسانی، باهنر کرمان، دوره جدید، زمستان ۱۳۸۷، ش ۲۴.
۱۰. بازمینی داستان شیرو گاو در کتاب کلیله و دمنه از منظر حقوق کیفری، مریم محمودی، محمود عابدپور، پژوهشنامه زبان و ادب فارسی (گوه‌گویا)، دوره چهارم، زمستان ۱۳۸۹، ش ۴، ص ۱۳۷-۱۵۶.
۱۱. بررسی بعضی اختلاف‌های کلیله و دمنه نصرالله منشی با ترجمه عربی ابن مقفع و داستان‌های بیدپای و پنجاکیانه، علی‌حیدری، فصلنامه علمی - پژوهشی علوم انسانی دانشگاه الزهراء (س)، زمستان ۱۳۸۶، ش ۶۸ و ۶۹، ص ۴۵-۶۲.
۱۲. بررسی تداوم زمان روایت در حکایت‌های فرعی کلیله و دمنه، عباس جاهرجه، لیلا رضایی، بوستان ادب، پاییز، ۱۳۹۰، ش ۹، ص ۲۷-۴۸.
۱۳. بررسی تصویرپردازی در حکایتی از کلیله و دمنه، منیژه عبداللهی، بوستان ادب، پاییز ۱۳۹۰، ش ۹، ص ۱۰۳-۱۱۸.
۱۴. بررسی تطبیق دو قصه کهن، رضایی، دشت ارژنه، محمود، ادبیات داستانی، ش ۶۹، خرداد ۱۳۸۳، ص ۶۶-۶۹. [کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه مطالعات تطبیقی].
۱۵. بررسی تطبیقی زیباشناسی نحوی در کلیله و دمنه فارسی و متن عربی ابن مقفع، فاضلی، فیروز؛ مرتضی پرویزی، کتاب ماه ادبیات، خرداد ۱۳۹۰، ش ۱۶۴، ص ۹-۲۰.
۱۶. بررسی تطبیقی ساختار داستان‌های شیرو گاو در کلیله و دمنه و افراسیاب و سیاوش شاهنامه، سعید حسام‌پور، بوستان ادب، ش ۵۵/۱، بهار ۱۳۸۸، ص ۷۵-۸۹.
۱۷. بررسی ریشه‌های ایرانی کلیله و دمنه، سبزیان‌پور، وحید، دانشگاه الزهراء، پاییز ۱۳۸۷، ش ۷۳، ص ۷۷-۱۰۴.
۱۸. بررسی کارکرد قدرت و فرهنگ سیاسی در کلیله و دمنه، جواد دهقانیان، پژوهش‌های زبان و ادبیات فارسی، سال سوم، بهار ۱۳۹۰، ش ۱، پیاپی ۹، ص ۹۱-۱۰۴.
۱۹. برزویه حکیم و رودکی شاعر و نشو و نماي زبان فارسی، مینوی، مجتبی، جستارهای ادبی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی، مشهد، زمستان ۱۳۵۰، ش ۲۸، ص ۷۲۴-۷۴۷.
۲۰. پژوهشی در آرایه‌های اخلاقی و تربیتی کتاب کلیله و دمنه، دبیری نژاد، بدیع‌الله، فروهر، ش ۴، ۳، خرداد، تیر ۱۳۷۹، ص ۳۱-۳۲.
۲۱. پژوهشی درباره سبک ابن المقفع و ابوالمعالی در کلیله و دمنه، غفرانی، محمد، مقالات و بررسی‌ها، بهار ۱۳۵۸، ش ۳۲-۳۳، ص ۴۱-۵۶.
۲۲. پژوهشی درباره شیوه فنی داستان‌های کلیله و دمنه، غفرانی، محمد، مقالات و بررسی‌ها، ۱۳۵۶، ش ۲۸/۲۹، ص ۳۲-۴۶.
۲۳. پژوهشی نو درباره کلیله و دمنه، بهرامی، عسکر، نشر دانش، زمستان ۱۳۸۲، ش ۱۱۰، ص ۶۸-۷۰.
۲۴. پند نیاکان، آیین حکومت‌داری در کلیله و دمنه، علیرضا ازغندی، رهیافت‌های سیاسی و بین‌المللی، پاییز ۸۶، ش ۱۱، ص ۸۵-۱۱۵.
۲۵. پیرمرد کلیله و دمنه و کاستاندا، گودرزی منفرد، شهرام، حافظ، آذر و دی ۱۳۸۷، ش ۵۷، ص ۲۶-۲۸.
۲۶. پیوند ادب و سیاست، آخرین باب کلیله و دمنه، زرین‌کوب، عبدالحسین، یادگارنامه زرین‌کوب، ۱۳۷۶، تهران، ص ۴۶۹-۴۸۳ و نیز: اطلاعات سیاسی اقتصادی، ۱۳۸۶، ش ۲۴۰.
۲۷. تأثیر ترجمه عربی کلیله و دمنه بر ادب عربی، سبزیان‌پور، وحید، معارف، فروردین و آبان ۱۳۸۵، ش ۶۴-۶۵، ص ۸۵-۱۱۳.
۲۸. تأثیر کلیله و دمنه در فیبیل نویسی قرن هفدهم اروپا، قویم، عبدالقیتوم، آریانا، آذر و دی ۱۳۴۴، ش ۲۶۲، ص ۶۲۵-۶۲۶.
۲۹. تحلیل رفتار متقابل شخصیت‌ها در داستان شیرو گاو از کلیله و دمنه، رضی، احمد؛ حاجتی، سمیه، پژوهش‌های زبان و ادبیات فارسی (دانشگاه اصفهان)، بهار ۱۳۹۱، دوره جدید، سال چهارم، ش ۱، ص ۳۹-۵۶.

۴۳. دربارهٔ بیتی از کلیله و دمنه، مینوی، مجتبی، یغما، مهر ۱۳۳۶، ش ۱۱۱، ص ۳۲۶-۳۳۶.
۴۴. دربارهٔ کلیله و دمنه، محجوب، محمدجعفر، فرهنگ ایران زمین، ۱۳۳۸، ش ۷، ص ۲۵۲-۲۸۲.
۴۵. دربارهٔ مقاله «برزویه» در ایرانیکا، مجیدی، مریم، جهان کتاب، دی و بهمن ۱۳۷۹، ش ۱۱۵-۱۱۸، ص ۱۱-۱۱.
۴۶. دربارهٔ ترجمهٔ قدیم سریانی کلیله و دمنه، پاکزاد، فاضل، نامهٔ بهارستان، پاییز ۱۳۸۷، ش ۸۳ و ۱۴، ص ۱۴۵-۱۷۶.
۴۷. دربارهٔ داستانی از پنجه تنتره، راشد محصل، محمدتقی، فصلنامهٔ فرهنگ، سال ۹، ش ۱، بهار ۱۳۷۵، ص ۳۷-۵۸.
۴۸. دو کتاب در شرح ابیات و امثال عربی کلیله و دمنه، اشراقی، احمد، نشر دانش، ش ۹۹، زمستان ۱۳۸۰، ص ۴۲-۴۳.
۴۹. رای و برهمن، کلیله و دمنهٔ پارسی، زرنگار، محمد، ره‌آورد، ش ۳۳، بهار ۱۳۷۲، ص ۲۹۸-۳۰۰.
۵۰. ردپای اساطیر در داستان شیرو گاو از کلیله و دمنه کمیلی، مختار، منصوره آرین‌فر، پژوهشنامهٔ ادب غنایی، ۱۳۸۷، ش ۱۰، ص ۸۳-۹۲.
۵۱. روایت‌شناسی داستان بوم و زاغ در کلیله و دمنه، نبی‌لو، علیرضا، ادب پژوهی، زمستان، ۱۳۸۹، ش ۱۴، ص ۷-۲۸.
۵۲. ره‌آورد ماندگار و آموزندهٔ هند، جواد عبداللّهی‌پور، آفاق مهر، ش ۳۶، آذر و دی ۱۳۸۸، ص ۸۰-۸۱.
۵۳. ریخت‌شناسی حکایت‌های کلیله و دمنه نصرالله منشی، پارسا، سیداحمد، لاله صلواتی، بوستان ادب، زمستان ۱۳۸۹، ش ۶، ص ۴۷-۷۸.
۵۴. زاغ و مار، مقایسهٔ دو داستان زاغ و مار و موش و مار صافی‌زاده، علی؛ رشد آموزش و پرورش زبان و ادب فارسی، ش ۷۹، پاییز ۱۳۸۵، ص ۴۵-۴۷.
۵۵. ساختار روایی کلیله و دمنه براساس گفتمان کاوی رای و برهمن، یعقوبی، پارسا، ادب پژوهی، زمستان، ۱۳۹۰، ش ۱۸، ص ۷۱-۱۰۰.
۵۶. ساخت‌های همپایه و نقش زیباشناختی آن در کلیله و دمنه، عمرانپور، محمدرضا، پژوهش زبان و ادبیات فارسی، پاییز و زمستان ۱۳۸۴، ص ۱۲۱-۱۴۶.
۵۶. سرچشمه کلیله و دمنه، بلوچ، نبی‌بخش، انجمن فرهنگ ایران باستان، دورهٔ دوم، فروردین ۱۳۴۴، ش ۱، ص ۲۸-۳۵.
۵۷. سرگذشت کلیله و دمنه، آتابای، بدری، سرگذشتها، بتسدا، ۱۹۹۶، ص ۱۴۸-۱۵۵.

۳۰. ترجمهٔ کلیله و دمنه [تصحیح و توضیح مجتبی مینوی]، پروین گنابادی، محمد، راهنمای کتاب، ۱۳۶۴، ش ۱۰، ص ۳۷۸-۳۸۰.
۳۱. تضمین شعر در کلیله و دمنه، ظفری، ولی‌الله، معارف، مرداد-آبان ۱۳۷۱، ش ۲۶، ص ۳-۱۵.
۳۲. تعلیم الگوی حکومت در کلیله و دمنه و گلستان سعدی، ذبیح‌نیا عمران، آسیه، سمیه سنگگی، پژوهشنامه ادبیات تعلیمی، سال چهارم، بهار ۱۳۹۱، ش ۱۳، ص ۱۹۷-۲۳۶.
۳۳. تفاوت روای قصه‌نویس و قصه‌گو در داستان شیرو گاو از کلیله و دمنه و داستان‌های بیدپای، تقوی، محمد، مینا بهنام. جستارهای زبانی (پژوهش‌های زبان و ادبیات تطبیقی)، دوره سوم ۱۳۹۱، ش ۴، پیاپی ۱۲، ص ۶۷-۸۳.
۳۴. تمثیل و کلیله و دمنه، باقرزاده خالصی، وحید، رشد آموزش زبان و ادب فارسی، ش ۵۹ (پاییز ۱۳۸۰)، ص ۲۴-۲۹.
۳۵. تیپ‌سازی و شخصیت‌پردازی در داستان شیرو گاو کلیله و دمنه، رشد آموزش زبان و ادب فارسی، بهار ۱۳۹۲، ش ۱۰۵، ص ۲۴-۲۵.
۳۶. جایگاه کلیله و دمنه در ادبیات زبان آشوری، هانیبال گورگیز، فرهنگ، پاییز ۱۳۷۲، ش ۱۴، ص ۱۲۲-۱۳۵.
۳۷. چاپ تازه‌ای از کلیله و دمنه، شهاب، علی، کلک، آبان و آذر و دی ۱۳۷۴، ش ۶۸ و ۶۹ و ۷۰، ص ۳۴۰-۳۴۲ [در باب کلیله و دمنه با انتقادات سیدمحمد فرزاد و حواشی محمد روشن، مؤسسهٔ نشر اشراقی، ۱۳۷۴].
۳۸. چند کلمه دربارهٔ کلیله و دمنه و دو باب ترجمه‌نشدهٔ آن، کتاب هفته، ش ۲۵، ص ۱۵۰-۱۶۹.
۳۹. حکایت مردآویزان در چاه، بررسی پیشینه یکی از تمثیلات کلیله و دمنه، مهری باقری میشنی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تبریز، ۱۳۷۹، ش ۱۷۵-۱۷۶.
۴۰. داروی جان [کلیله و دمنه]، یوسفی، غلامحسین، دیداری با اهل قلم، مشهد، ۱۳۵۴، ج ۱، ص ۱۴۳-۱۷۱.
۴۱. داستان کلیله و دمنه رودکی، مینوی، مجتبی، فرهنگ ایران زمین، ۱۳۶۶، ش ۵، ص ۲۶۰-۲۷۸.
۴۲. در اطراف کلیله و دمنه بهرامشاهی، فرزاد، سیدمحمد، آموزش و پرورش (تعلیم و تربیت)، سال ۲۶، شهریور ۱۳۳۲، ش ۹، ص ۵۲۶-۵۲۹؛ بهمن ۱۳۳۱، ش ۲، ص ۷۳-۸۰؛ آبان ۱۳۳۲، ش ۱۱، ص ۶۴۹-۶۵۳؛ اردیبهشت ۱۳۳۲، ش ۵، ص ۲۶۶-۲۷۰؛ فروردین ۱۳۳۲، ش ۴، ص ۲۰۱-۲۰۸؛ اسفند ۱۳۳۱، ش ۳، ص ۱۳۷-۱۴۵؛ دی ۱۳۳۱، ش ۱، ص ۹-۱۵؛ خرداد ۱۳۳۲، ش ۶، ص ۳۲۹-۳۳۴.

۶۸. سیرتادوم اندیشه‌های ایران‌شهری در کلیله و دمنه، پژوهش‌های زبان و ادبیات فارسی، سال دوم، پاییز ۱۳۸۹، ش ۳، پیاپی ۷، ص ۹۶-۷۷.
۵۹. شرح ابیات کلیله، سروشیار، جمشید، راهنمای کتاب، ۱۳۵۵، ش ۱۹، ص ۸۷-۷۷.
۶۰. شرح اخبار و ابیات و امثال عربی کلیله و دمنه، موحّدی، محمدرضا، آینه پژوهش، ش ۷۱، ۷۲، آذر-اسفند ۱۳۸۰، ص ۱۴۶-۱۴۷.
۶۱. شگردهای ایجاد انسجام متن در کلیله و دمنه، فاطمه معین‌الدینی، فرهنگ، ۱۳۸۲، ش ۴۶-۴۷، ص ۳۰۳-۳۲۶.
۶۲. طرح بزویه در گزینش، صاحب‌الزمانی، آرمان؛ ناصرالدین، نگین، ۳۱ خرداد ۱۳۵۳، ش ۱۰۹، ص ۲۴-۲۶.
۶۳. عرض و تحلیل کتاب کلیله و دمنه، مقالات و بررسی‌ها، ۱۳۵۵، ش ۳۰، ص ۴۹-۳۱.
۶۳. عیون کتاب کلیله و دمنه، مینوی، مجتبی، مجله یغما، ۱۳۳۶، ص ۹. [خطابه مؤلف در بیست و چهارمین کنگره بین‌المللی مستشرقین، مونیخ، آلمان، ۱۹۶۷. این سخنرانی در خصوص نسخه‌ای از اختصار کلیله و دمنه عربی به انشای مأمون خلیفه تحت عنوان: «عیون کتاب کلیله و دمنه و اغراضه ممالخصه المأمون» است].
۶۴. فروخوان از کلیله نکته‌ای چند، علی محمد هنر، آینه پژوهش، ۱۳۸۳، ش ۸۷، ص ۷۶-۸۵.
۶۵. قصه‌گویی در کلیله و دمنه، عزیزی، محمد، ادبیات داستانی، تابستان ۱۳۷۷، ش ۴۷، ص ۶۱-۶۵.
۶۶. کلیله و دمنه از کجا آمده است؟، درویشعلی کولاییان، حافظ، مهر و آبان ۱۳۸۸، ش ۶۳، ص ۳۵-۳۹.
۶۷. کلیله و دمنه به عنوان نمونه‌ای از ادبیات جهانی، بازتاب آن در ادبیات ایران و آلمان، پژوهش‌های زبان‌های خارجی، ۱۳۸۶، ش ۴۰، ص ۱۳۳-۱۵۰.
۶۸. کلیله و دمنه بهرامشاهی، سیدمحمد، ارمغان، مرداد ۱۳۱۵، ش ۱۷۹، ص ۳۶۱-۳۷۱؛ تیر ۱۳۱۵، ش ۱۷۸، ص ۲۸۷-۲۹۵؛ مهر ۱۳۱۵، ش ۱۸۱، ص ۵۱۱-۵۱۹؛ شهریور ۱۳۱۵، ش ۱۸۰، ص ۴۴۱-۴۴۷؛ خرداد ۱۳۱۵، ش ۱۷۷، ص ۲۲۶-۲۳۸؛ فروردین ۱۳۱۸، ش ۱، ص ۲۵-۲۸؛ دوره هجدهم؛ شهریور و مهر ۱۳۱۶، ش ۷۶ و ۷، ص ۴۳۶-۴۴۴.
۶۹. کلیله و دمنه در زبان فارسی و عربی، عبدالعظیم محمد حسنین، آموزش و پرورش (تعلیم و تربیت)، سال ۲۶، مرداد ۱۳۳۲، ش ۸، ص ۴۹۳-۴۹۰.
۷۰. کلیله و دمنه و انوار سهیلی، امینی، حسین، نشریه فرهنگ خراسان، ج ۶، ش ۶، ص ۴۹-۵۲.
۷۱. کلیله و دمنه، اقبال آشتیانی، عباس، فرهنگ ایران زمین، ۱۳۵۲، ش ۱۹، ص ۱۹-۴۸ و نیز مجموعه مقالات اقبال، ج ۱، ۱۳۶۹، ص ۱۳۶-۱۶۱.
۷۲. کلیله و دمنه، غ. واثق، آریانا، شهریور ۱۳۳۲، ش ۱۲۸، ص ۷-۱۰.
۷۳. کلیله و دمنه، مترجم: جلالی، عرفان، ج ۱۶، ۱۳۳۱، ش ۲، ص ۱۰۶-۱۱۶.
۷۴. کلیله و دمنه، ترجمه قیام‌الدین راعی، بروکلمان، کارل، ادب، ج ۲۰، ۱۳۵۶، ش ۱، ص ۵۱-۶۳.
۷۵. کنسرواتیزم و مشابهت‌های مضامین کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه با آن، خدیجه اطمینان، ادبیات عرفانی و اسطوره‌شناسی، زمستان ۱۳۸۶، ش ۹، ص ۱۱-۲۴.
۷۶. کلیله و دمنه فارسی و عربی، معماریور، محمدرحیم، معارف اسلامی (سازمان اوقاف)، فروردین ۱۳۵۵، شماره ۲۴-۲۵، ص ۱۰۳-۱۱۰.
۷۷. کلیله و دمنه، بهبهانی‌نیا، سیدمهدی، حافظ، نیمه دوم تیر ۱۳۸۵، ش ۳۱، ص ۵۶-۵۷.
۷۸. کلیله و دمنه، محجوب، محمّدجعفر، فرهنگ ایران زمین، ۱۳۳۶، ش ۵، ص ۹۷-۲۶۱.
۷۹. گزارش تازه‌ای از کلیله و دمنه، حمیدی، بهمن، چیستا، اسفند ۱۳۷۸ و فروردین ۱۳۷۹، ش ۱۶۶-۱۶۷، ص ۵۴۱-۵۴۵.
۸۰. گزیده‌ای از مباحث سیاسی در کلیله و دمنه، طاهره عزیزی، علوم سیاسی، ۱۳۸۵، ش ۳۶، ص ۲۸۷-۳۰۰.
۹۰. گوشه‌ای از زیبایی‌های کلیله و دمنه، زاهدی مطلق، ابراهیم، ابرار، ۲۷ خرداد، ۱۳۷۵، ص ۸.
۹۱. لافونتن و کلیله و دمنه، اصغری تبریزی، اکبر، آینده، سال ششم آذر تا اسفند ۱۳۵۹، ش ۹-۱۲، ص ۶۸۳-۶۸۹.
۹۲. لیبرالیزم و مشابهت‌های مضامین کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه با آن، خدیجه اطمینان، ادبیات عرفانی و اسطوره‌شناسی، ۱۳۸۷، ش ۱۰، ص ۳۷-۵۰.
۹۳. مآخذ کلیله و دمنه در سنسکریت و ترجمه‌های دری آن، مترجم: میرحسین شاه، ادب، ج ۱۸، ۱۳۵۰، ش ۶/۵، ص ۲۱-۳۴.
۹۴. مأمون خلیفه و ترجمه کلیله به عربی، اقبال، عباس، مجموعه مقالات اقبال، ج ۱، ۱۳۶۹، ص ۴۶۲-۴۶۶.

۹۵. مثنوی کلیله و دمنه، ترابی، محمد، وحید، اسفند ۱۳۵۲، ش ۱۲۳، ص ۱۱۷۷-۱۱۸۳.
۹۶. مددکاری ایثار، یوسفی، غلامحسین، کار و کارگر، ۳ آبان، ۱۳۷۵، ص ۵-۱۰.
۹۷. مرجعی برای مترجمان، غیبیتی چشمگیر در عرصه ترجمه، افشار، مهدی، کتاب ماه کلیات، ش ۴۴ (مرداد ۱۳۸۰) ص ۴۲-۴۵.
۹۸. معانی «را» در کلیله و دمنه، رزاقی شانی، علی، رشد آموزش زبان و ادب فارسی، زمستان ۱۳۹۱، ش ۱۰۴، ص ۵۱.
۹۹. معلم و شاگرد: ساختار مفهوم در هزار و یک شب و کلیله و دمنه، ناتایانی، سادانا، ترجمه قربانی، کتاب ماه هنر، ش ۸۱-۸۲، خرداد و تیر ۱۳۸۴، ص ۱۱۲-۱۲۰.
۱۰۰. مفهوم پرسپکتیو در کلیله و دمنه، پورجوادی، نصرالله، نشر دانش، مرداد و شهریور ۱۳۶۷، ش ۴۷، ص ۱۸-۳۰.
۱۰۱. مقایسه اجمالی، پنچتترا (کلیله و دمنه) با ترجمه‌های سریانی و عربی و پارسی، مشکور، محمدجواد، یغما، اردیبهشت ۱۳۴۱، ش ۱۶۶، ص ۸۱-۸۹.
۱۰۲. مقایسه موضوعی کلیله (بهرامشاهی) و حدیقه سنائی، دری، زهرا، پژوهشنامه زبان و ادبیات فارسی، زمستان ۱۳۸۹، ش ۸، ص ۱۴۷-۱۷۲.
۱۰۳. مقدمه علی بن شاه بر کلیله و دمنه، مقربی، مصطفی، فرهنگ ایران زمین، ش ۲، ص ۳۷۳-۳۷۶.
۱۰۴. ملاحظات در باب کلیله و دمنه، خوانساری، محمد، نشر دانش، سال ۲۰، ش ۳ (پاییز ۱۳۸۲)، ص ۴۴-۵۰.
۱۰۵. ملاحظات در باره اعلام کلیله و دمنه، مجتبائی، فتح‌الله، مجله زبان‌شناسی، ش ۱، ص ۳۱-۶۳.
۱۰۶. مهتاب و شبتاب: تأمل در باب شعر مهتاب نیما یوشیج و مقایسه تطبیقی آن شعر با حکایت تمثیلی شبتاب کلیله و دمنه، دین محمدی، نصرت‌الله، اطلاعات، ۹ اردیبهشت ۱۳۸۹، ص ۶.
۱۰۷. نامه فرهنگستان بانضمام بخش کوتاهی از کلیله و دمنه، نوایی، البرز، کتاب ماه ادبیات و فلسفه، بهمن و اسفند ۱۳۸۴ و فروردین ۱۳۸۵، ش ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۲، ص ۱۵۳-۱۵۳.
۱۰۸. نسخه خطی کلیله و دمنه مضبوط در توقفا پوسرا (۸۱۶ هجری)، بهزادی، رقیه، نامگانی، ۱۸۷، ۱، ۱۳۷۰-۲۲۹.
۱۰۹. نصوص ناشناخته از کتاب کلیله و دمنه، غفرانی، محمد، مقالات و بررسی‌ها، ش ۷ و ۸، ص ۵۴-۹۷.
۱۱۰. نظری بحواشی کلیله و دمنه، فرزانه، سیدمحمد، یغما، فروردین
- ۱۳۳۵، ش ۹۳، ص ۱۱-۱۶؛ بهمن ۱۳۳۴، ش ۹۱، ص ۵۰۴-۵۱۰.
۱۱۱. نظری در معنای یک بیت کلیله و دمنه، طاهر، غلامرضا، آینده، ش ۷، ۱۳۶۰، ص ۴۷۱-۴۷۲.
۱۱۲. نقد اخلاق‌گرایی در کلیله و دمنه با نیم‌نگاهی به اندیشه‌های ماکیاولی، دهقانیان، جواد، نیکویخت، ناصر، نقد ادبی، تابستان ۱۳۹۰، ش ۱۴، ص ۱۳۳-۱۶۰.
۱۱۳. نقد تطبیقی سه قصه کهن از کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه، رضایی دشت ارزنه، محمود، ادبیات داستانی، آذر ۱۳۸۲، ش ۷۴.
۱۱۴. نقدی بر کلیله و دمنه به تصحیح مجتبی مینوی، زنجانی، برات، ادبیات عرفانی و اسطوره‌شناختی، ۱۳۸۷، ش ۱۰، ص ۱۰۱-۱۱۲.
۱۱۵. نکته‌ای در کلیله و دمنه، ظفری، ولی‌الله، آینده، سال ۱۳، ش ۸-۱۰، ص ۷۰۱-۷۰۳.
۱۱۶. نگاهی به دو کتاب گزیده کلیله و دمنه و چهار مقاله [فراهم‌آورده] نورالدین مقصودی [انزلی نژاد، رضا، کیهان فرهنگی، ۱۳۷۲، ش ۷، ص ۱۴-۱۶].
۱۱۷. نگاهی به شیوه ابوالمعالی نصرالله منشی در ترجمه کلیله و دمنه، ادبیات بهشتی، ش ۱۵، ۱۶، تابستان ۱۳۷۳، ص ۳۷-۴۴.
۱۱۸. نگاهی به قصه‌های «زرگر و سیاح» و «آهنگرو مسافر» در کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه، رضایی دشت ارزنه، محمود، ادبیات داستانی، دی و بهمن ۱۳۸۱، ش ۶۴-۶۵.
۱۱۹. نگاهی به کتاب کلیله و دمنه، زرین کوب، حمید، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه فردوسی مشهد، سال دوازدهم، پاییز ۱۳۵۵، ش ۴۷، ص ۴۱۴-۴۲۶ و نیز مجموعه مقالات دکتر حمید زرین کوب، تهران، ۱۳۶۷، ص ۱۳۸-۱۴۹.
۱۲۰. نگاهی به یادداشت‌های انتقادی استاد فروزانفر بر کلیله و دمنه مصحح مینوی، مرتضایی، سیدجواد، نامه پارسی، تابستان ۱۳۸۰، ش ۲۱، ص ۴۴-۶۴.
۱۲۱. نمادشناسی حکایت «بوف و زاغ» کلیله و دمنه بر پایه اساطیر ایران و هند، فرانک جهانگرد، مصطفی صدیقی، طیبه گلستانی حتکنی، بوستان ادب، بهار ۱۳۹۰، ش ۷، ص ۷۵-۹۷.
۱۲۲. نمایشنامه کلیله و دمنه [اقتباس علی رضا امیرمعز]، مینوی، مجتبی، راهنمای کتاب، ش ۶، ص ۶۶۷-۶۷۰.
۱۲۳. نوای هم‌دلی در کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه، لیلا عدل‌پور، ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی خوی، ۱۳۸۵، ش ۶، ص ۱۱۵-۱۳۵.
۱۲۴. «وکیل دریا» در کلیله و دمنه، آجودانی، ماشاء‌الله، آینده، ۱۰، ش ۱۳۶۳، ص ۳۷۶-۳۷۷.

۹۵. مثنوی کلیله و دمنه، ترابی، محمد، وحید، اسفند ۱۳۵۲، ش ۱۲۳، ص ۱۱۷۷-۱۱۸۳.
۹۶. مددکاری ایثار، یوسفی، غلامحسین، کار و کارگر، ۳ آبان، ۱۳۷۵، ص ۵-۱۰.
۹۷. مرجعی برای مترجمان، غیبیتی چشمگیر در عرصه ترجمه، افشار، مهدی، کتاب ماه کلیات، ش ۴۴ (مرداد ۱۳۸۰) ص ۴۲-۴۵.
۹۸. معانی «را» در کلیله و دمنه، رزاقی شانی، علی، رشد آموزش زبان و ادب فارسی، زمستان ۱۳۹۱، ش ۱۰۴، ص ۵۱.
۹۹. معلم و شاگرد: ساختار مفهوم در هزار و یک شب و کلیله و دمنه، ناتایانی، سادانا، ترجمه قربانی، کتاب ماه هنر، ش ۸۱-۸۲، خرداد و تیر ۱۳۸۴، ص ۱۱۲-۱۲۰.
۱۰۰. مفهوم پرسپکتیو در کلیله و دمنه، پورجوادی، نصرالله، نشر دانش، مرداد و شهریور ۱۳۶۷، ش ۴۷، ص ۱۸-۳۰.
۱۰۱. مقایسه اجمالی، پنچتترا (کلیله و دمنه) با ترجمه‌های سریانی و عربی و پارسی، مشکور، محمدجواد، یغما، اردیبهشت ۱۳۴۱، ش ۱۶۶، ص ۸۱-۸۹.
۱۰۲. مقایسه موضوعی کلیله (بهرامشاهی) و حدیقه سنائی، دری، زهرا، پژوهشنامه زبان و ادبیات فارسی، زمستان ۱۳۸۹، ش ۸، ص ۱۴۷-۱۷۲.
۱۰۳. مقدمه علی بن شاه بر کلیله و دمنه، مقربی، مصطفی، فرهنگ ایران زمین، ش ۲، ص ۳۷۳-۳۷۶.
۱۰۴. ملاحظات در باب کلیله و دمنه، خوانساری، محمد، نشر دانش، سال ۲۰، ش ۳ (پاییز ۱۳۸۲)، ص ۴۴-۵۰.
۱۰۵. ملاحظات در باره اعلام کلیله و دمنه، مجتبائی، فتح‌الله، مجله زبان‌شناسی، ش ۱، ص ۳۱-۶۳.
۱۰۶. مهتاب و شبتاب: تأمل در باب شعر مهتاب نیما یوشیج و مقایسه تطبیقی آن شعر با حکایت تمثیلی شبتاب کلیله و دمنه، دین محمدی، نصرت‌الله، اطلاعات، ۹ اردیبهشت ۱۳۸۹، ص ۶.
۱۰۷. نامه فرهنگستان بانضمام بخش کوتاهی از کلیله و دمنه، نوایی، البرز، کتاب ماه ادبیات و فلسفه، بهمن و اسفند ۱۳۸۴ و فروردین ۱۳۸۵، ش ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۲، ص ۱۵۳-۱۵۳.
۱۰۸. نسخه خطی کلیله و دمنه مضبوط در توقفا پوسرا (۸۱۶ هجری)، بهزادی، رقیه، نامگانی، ۱۸۷، ۱، ۱۳۷۰-۲۲۹.
۱۰۹. نصوص ناشناخته از کتاب کلیله و دمنه، غفرانی، محمد، مقالات و بررسی‌ها، ش ۷ و ۸، ص ۵۴-۹۷.
۱۱۰. نظری بحواشی کلیله و دمنه، فرزانه، سیدمحمد، یغما، فروردین

۸. بررسی تطبیقی ساختمان جمله در کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه، مقدمیان، ژینا، راهنما: اسدالله واحد، مشاور: منیره پویای ایرانی، دانشگاه تبریز، ۱۳۸۳، کارشناسی ارشد.
۹. بررسی تطبیقی طنز و آبرونی در سه اثر کلیله و دمنه، مرزبان‌نامه و بهارستان، علیپور اسماعیلی اناری، فتاح، راهنما: احمد سنجولی؛ مشاور: علیرضا محمودی، دانشگاه زابل، کارشناسی ارشد.
۱۰. بررسی تطبیقی غنا در کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه با تکیه بر عنصر عاطفه، ممی زاده، رقیه، راهنما: عسگر صلاحی، مشاور: خدابخش اسدآلهی، دانشگاه محقق اردبیلی، ۱۳۹۰، کارشناسی ارشد.
۱۱. بررسی تطبیقی کلیله و دمنه با ترجمه داستان‌های بیدپای، قهوه‌چی، علی، راهنما: دکتر عباس ماهیار، دانشگاه تربیت معلّم، ۱۳۸۲، کارشناسی ارشد.
۱۲. بررسی تطبیقی کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه، رضایی، محمود، راهنما: دکتر کرمی، دانشگاه شیراز، ۱۳۸۰، کارشناسی ارشد.
۱۳. بررسی تطبیقی کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه، رضایی دشت ارژنه، محمود، راهنما: محمدحسین کریمی، دانشگاه شیراز، ۱۳۸۱، کارشناسی ارشد.
۱۴. بررسی توصیفی نسخه‌های خطی و چاپ سنگی کتاب کلیله و دمنه، رفیع فر، فرانک، راهنما: بهرام کلهرنیا، مشاور: محمدجعفر پناهی، دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی، دانشکده هنر و معماری، ۱۳۷۷، کارشناسی ارشد.
۱۵. بررسی جنبه‌های شاعرانه در کلیله و دمنه، واشقانی فراهانی، مهتاب، راهنما: دکتر ابوالقاسم رادفر، مشاور: جعفر مقدّس، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۸۶، کارشناسی ارشد.
۱۶. بررسی ساختار نحوی کلیله و دمنه، ضیائی، شهیره، راهنما: محمدتقی طیب، مشاور: جهانگیر فکری ارشاد، دانشگاه آزاد نجف آباد، ۱۳۷۶، کارشناسی ارشد.
۱۷. بررسی ساختارهای مشترک تمثیل‌ها و حکایات در متون عرفانی و حکمی (کلیله، تذکره، حدیقه، مثنوی)، رجبی، سمیه، راهنما: عبدالرضا سیف، مشاور: حمیرا زمزدی، دانشگاه تهران، ۱۳۸۹، کارشناسی ارشد.
۱۸. بررسی شخصیت‌پردازی در کلیله و دمنه ترجمه نصرالله منشی، یوسفی، روح‌الله، راهنما: اصغر باباسالار، مشاور: علیرضا حاجیان‌نژاد، دانشگاه تهران، ۱۳۸۹، کارشناسی ارشد.
۱۹. بررسی عناصر داستانی در کلیله و دمنه، ثابت قدم، مریم، تربیت دبیر کازرون، ۱۳۸۸.

۱۲۵. یادداشت‌هایی بر کلیله و دمنه، مهدوی دامغانی، احمد، نشر دانش، خرداد و تیر ۱۳۶۷، ش ۴۶، ص ۲۲-۳۱.
۱۲۵. یادداشت‌هایی درباره ابیات عربی کلیله و دمنه بهرامشاهی و مأخذ و گویندگان آن ابیات، مهدوی دامغانی، احمد، یغما، آبان ۱۳۴۲، ش ۱۸۴، ص ۳۵۰-۳۵۲؛ شهریور ۱۳۴۲، ش ۱۸۲، ص ۲۵۲-۲۵۵؛ ش ۱۸۱، ص ۲۲۸، ۲۳۰؛ اسفند ۱۳۴۱، ش ۱۷۶، ص ۵۵۳-۵۵۶؛ بهمن ۱۳۴۱، ش ۱۷۵، ص ۴۹۷-۴۹۹؛ دی ۱۳۴۱، ش ۱۷۴، ص ۴۴۳-۴۴۶؛ آذر ۱۳۴۱، ش ۱۷۳، ص ۴۱۹-۴۲۲؛ آبان ۱۳۴۱، ش ۱۷۲، ص ۳۶۵-۳۶۶؛ مهر ۱۳۴۱، ش ۱۷۱، ص ۳۲۳-۳۲۵؛ مرداد ۱۳۴۱، ش ۱۶۹، ص ۲۲۶-۲۲۹.
۱۲۶. یک کلیله و دمنه دیگر، خانلری، پرویز، هفتاد سخن، ج ۳، ۱۳۶۹، ص ۸۳-۸۸ و نیز سخن، ۱۳۵۷، ش ۲۶، ص ۸۱۳-۸۱۹.
۱۲۷. یک مأخذ بودایی برای تمثیلی از کلیله و دمنه، قیصری، ابراهیم، فصلنامه هنر، ش ۴۷، بهار ۱۳۸۰، ص ۱۰-۱۳.

ج) پایان‌نامه‌های دانشجویی

۱. اخلاق پراگماتیسم در کلیله و دمنه، مهربانی ممدوح، فاطمه، مشاور: مهدی محبتی، دانشگاه زنجان، ۱۳۸۶، کارشناسی ارشد.
۲. اندیشه‌های سیاسی در کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه، اطمینان، خدیجه، راهنما: علی اصغر حلبی، مشاور: علی پدرام میرزایی، دانشگاه پیام نور تهران، ۱۳۸۶، دکتری.
۳. انعکاس داستان‌های کلیله و دمنه در ادبیات فارسی تا عصر صفوی، رجبی قاضی‌کندی، رقیه، راهنما: رحمان مشتاق مهر، مشاور: سعیدالله قره بگلو، دانشگاه تربیت معلّم آذربایجان، ۱۳۸۹، کارشناسی ارشد.
۴. بررسی اجتماعیات در کلیله و دمنه، بهبهانی، مهدیه، راهنما: علی محمد سجادی، مشاور: جلیل تجلیل، دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات، ۱۳۸۴، کارشناسی ارشد.
۵. بررسی انتقادی مسائل اجتماعی در متون تمثیلی نثر ادب فارسی بر اساس کتب کلیله و دمنه، مرزبان‌نامه و گلستان سعدی، تقی‌زاده گلزاری، نگین، راهنما: میرجلیل اکرمی، مشاور: منیره پویای ایرانی اصل، دانشگاه تبریز، ۱۳۸۶، کارشناسی ارشد.
۶. بررسی تأثیر حکمت‌های کلیله و دمنه عربی بر گلستان سعدی، فروغی‌نیا، آزاده، راهنما: وحید سبزیان‌پور؛ مشاور: محمد ابراهیم مال میر، دانشگاه رازی کرمانشاه، ۱۳۸۷، کارشناسی ارشد.
۷. بررسی تطبیقی جنبه‌های طنز در کلیله و دمنه و افسانه‌های ازوپ، کوشکی، زینب، راهنما: ساره زیرک، مشاور: فرهاد طهماسبی، دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات، ۱۳۸۹، کارشناسی ارشد.

۲۰. بررسی قصه‌های عامیانه در حکایات کلیله و دمنه، افشار طهرانی، مریم، راهنما: احمد سلطانی، مشاور: شروین خمسه، دانشگاه آزاد تهران مرکزی، ۱۳۸۸، کارشناسی ارشد.
۲۱. بررسی کلیله و دمنه از رهگذر تمثیل، جعفری، ابراهیم، راهنما: حبیب‌الله طالبی، دانشگاه آزاد رودهن، ۱۳۸۲، کارشناسی ارشد.
۲۲. بررسی کلیله و دمنه از جنبه علم بیان، غلامی کوتنائی، مارال، راهنما: مریم ابوالقاسمی، مشاور: محمد غلامرضایی، دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۸۷، کارشناسی ارشد.
۲۳. بررسی گونه‌های مدیریت در کلیله و دمنه، وحیدی، آسیه، راهنما: جلیل مسعودی فر، مشاور: فرامرز آدینه کلات، پیام نور بجنورد، ۱۳۹۱، کارشناسی ارشد.
۲۴. بررسی نقوش مفهومی نمادین و سمبولیک اساطیری هند در تصویرسازی کلیله و دمنه، میرآخوری، سمیه، راهنما: مصطفی اوجی پور، مشاور: ونوس عابدیان، دانشگاه آزاد تهران مرکز، دانشکده هنر و معماری، کارشناسی ارشد.
۲۵. بررسی و تحلیل ارتباطات غیرکلامی در مجموعه داستانی کلیله و دمنه، نراقی، فریبا، راهنما: احمد موسوی، دانشگاه آزاد تهران مرکز، دانشکده روانشناسی، ۱۳۷۷، کارشناسی.
۲۶. بررسی و مقایسه عناصر موسیقایی در تاریخ بیهقی و کلیله و دمنه، فلاحی، سمیه، راهنما: محمد ابراهیم مال میر، مشاور: قهرمان شیری، دانشگاه رازی کرمانشاه، ۱۳۸۷، کارشناسی ارشد.
۲۷. بررسی و مقایسه داستان‌های کلیله و دمنه با مرزبان‌نامه، محمدیان ایوری، صدیقه، راهنما: محمد حسین خسروان، مشاور: رضا اشرف زاده، دانشگاه آزاد مشهد، ۱۳۸۲، کارشناسی ارشد.
۲۸. بررسی وجوه مشترک و متفاوت داستان‌های کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه، صادقی، ابراهیم، پیام نور، ۱۳۸۵، کارشناسی ارشد.
۲۹. پژوهشی تطبیقی در ساختار و محتوای کلیله و دمنه و پنجاکیانه، عقیلی گیاهدانی، سیدمحمد، راهنما: جواد دهقانیان، مشاور: فرانک جهانگرد، ۱۳۹۰، کارشناسی ارشد.
۳۰. پژوهشی در کتاب کلیله و دمنه از دیدگاه دین و اخلاق و حکمت عملی، جعفری، ناهید، راهنما: دکتر حسین بهزادی اندوهجردی، دانشگاه آزاد تهران مرکز، ۱۳۸۰، کارشناسی ارشد.
۳۱. تأثیرپذیری مثنوی از کلیله و دمنه و بررسی ساختار داستانی حکایت‌های مشترک، جمشیدی، رضا، راهنما: عبدالله نصرتی، مشاور: دکتر مهدی شریفیان، دانشگاه بوعلی سینا، ۱۳۸۶، کارشناسی ارشد.
۳۲. تأملی در داستان‌های کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه با نگاهی به فابل،
- رمز و اسطوره، ایرانی، محمد مراد، راهنما: احمد تمیم‌داری، مشاور: محمد حسن حائری، دانشکده ادبیات فارسی و زبان‌های خارجی علامه طباطبایی، ۱۳۷۴، کارشناسی ارشد.
۳۳. تحلیل دستوری در کلیله و دمنه (نحو)، اصغری طرقي، میژگان، راهنما: مجتبی منشیزاده، مشاور: عبدالامیر چناری، دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۸۴، کارشناسی ارشد.
۳۴. تحلیل زیبا‌شناختی کلیله و دمنه، فاطمه وطن‌دوست، راهنما: محمدعلی خزانه‌دارلو، مشاور: فیروز فاضلی، دانشگاه گیلان، ۱۳۸۹، کارشناسی ارشد.
۳۵. تحلیل فرمالیستی حکایت‌های کلیله و دمنه، ترابی، زهرا، راهنما مرتضی محسنی، مشاور: مهدی خادمی کولایی، پیام نور ساری، ۱۳۹۱.
۳۶. تحلیل قصه‌های کلیله و دمنه، بدری، شهرود، راهنما: نورالدین مقصودی، مشاور: میرجلیل اکرمی، دانشگاه تبریز، ۱۳۸۱، کارشناسی ارشد.
۳۷. تحلیل کهن‌الگویی حکایت‌های کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه، بدیلی، عماد، راهنما: عبدالرضا سیف، مشاور: حمیرا زمردی، دانشگاه تهران، ۱۳۹۰، کارشناسی ارشد.
۳۹. تحلیل و بررسی عناصر داستانی در کلیله و دمنه، آدینه وند، سمیه، راهنما: مختار ابراهیمی، مشاور: محمد رضا روزبه، دانشگاه آزاد دزفول، ۱۳۸۸، کارشناسی ارشد.
۴۰. تحلیل و بررسی کاربرد صنایع لفظی در نثر مصنوع با تکیه بر کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه، احمدی، علی‌اکبر، راهنما: عباس ماهیان، مشاور: اسماعیل حاکمی، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۵، کارشناسی ارشد.
۴۱. تحلیل و تبیین نمادهای حیوانی در کلیله و دمنه، شیری، شهباز، راهنما: نصرالله امامی، مشاور: جعفر ثامن، دانشگاه آزاد دزفول، ۱۳۸۴، کارشناسی ارشد.
۴۲. تصحیح شرح ابیات و امثال کلیله و دمنه بهرامشاهی، اسلامی نیا، سهراب، راهنما: مهدی نوریان، مشاور: محمد فشارکی، دانشگاه آزاد نجف آباد، ۱۳۷۴، کارشناسی ارشد.
۴۳. تقابل‌گفتمانی در کلیله و دمنه، احمدپناه، فاتح، راهنما: پارسا احمدپناه، مشاور: محمد مراد ایرانی، دانشگاه کردستان، ۱۳۸۸، کارشناسی ارشد.
۴۴. تمثیل‌شناسی قصه‌های کلیله و دمنه، محمدی، خدیجه، راهنما: غلام محمد طاهری، مشاور: عطا محمد رادمش، دانشگاه آزاد نجف آباد، ۱۳۸۲، کارشناسی ارشد.

۴۵. توصیف دستوری کلیله و دمنه، شیخ، محمود، راهنما: محمود عباسی، مشاور: عبدالله واثق عباسی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، ۱۳۸۷.
۴۶. جایگاه قصه و تمثیل در کلیله و دمنه، عزیزی، محمد، راهنما: دکتر سجادی، دانشگاه آزاد تهران، ۱۳۶۸، کارشناسی ارشد.
۴۷. جنبه‌های داستانی و بلاغی کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه، احمدی زنجیرکی، خدیجه، راهنما: دکتر ظفری، دانشگاه شهید چمران، ۱۳۸۳، کارشناسی ارشد.
۴۸. حکایت‌های کلیله و دمنه با فابل‌های لافونتن و خرافه‌های احمد شوقی، پارسایی فر، اکرم، راهنما: فیروز حریری، مشاور: ابراهیم دیباجی، دانشگاه آزاد تهران مرکزی، ۱۳۷۹، کارشناسی ارشد.
۴۹. حکمت عملی در کلیله و دمنه، فلاح، امرالله، راهنما: علی محمد سجادی، مشاور: کاظم درفولیان، دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۷۷، کارشناسی ارشد.
۵۰. حیوانات و جنبه تمثیلی آنها در کلیله و دمنه، باقرزاده، وحید، راهنما: عزیزالله توکلی، مشاور: محمدحسین دهقانی، دانشگاه آزاد نجف آباد، ۱۳۷۹، کارشناسی ارشد.
۶۰. داستان‌پردازی تطبیقی کلیله و دمنه نصرالله منشی داستان‌های بیدپای و انوار سهیلی، خالقیان، ابراهیم، راهنما: ابراهیم استاجی، مشاور: ابوالقاسم رحیمی، دانشگاه تربیت معلم سبزوار، ۱۳۸۷، کارشناسی ارشد.
۶۱. سیاست مدرن در کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه و مقایسه آن با آرای موجود در کتب قدما، شریفیان، مهدی، راهنما: ولی الله ظفری، مشاوران: جعفر ثامن‌ی و مهدی تدین، دانشگاه شهید چمران، ۱۳۷۲، کارشناسی ارشد.
۶۲. سیر تحول تصویری کلیله و دمنه در نگاره‌های ایرانی، صدیقی‌پور، کبری، راهنما: علی اصغر شیرازی، استاد مشاور: حبیب‌الله صادقی دانشگاه شاهد، دانشکده هنر، ۱۳۸۳، کارشناسی ارشد.
۶۳. شرح مشکلات کلیله و دمنه، حسن‌زاده، محمدحسین، راهنما: دکتر جلیل تجلیل، دانشگاه تهران، ۱۳۷۴، دکتری.
۶۴. شکل‌شناسی داستان‌های کلیله و دمنه و مقایسه آن با انوار سهیلی، دنکوب، علی، راهنما: محمد فاضلی، مشاور: محمود مهدوی دامغانی، محمد علوی مقدم، دانشگاه آزاد مشهد، ۱۳۸۰، کارشناسی ارشد.
۶۵. شکل‌شناسی داستان‌های کلیله و دمنه، معین‌الدینی، فاطمه، راهنما: دکتر کریمی، دانشگاه تهران، ۱۳۷۹، دکتری.
۶۶. شیوه حکایت‌پردازی در کلیله و دمنه، صلحی زاده، مهدی،
- راهنما: دکتر آتش سودا، دانشگاه آزاد فسا، ۱۳۸۲، کارشناسی ارشد.
۶۷. شیوه‌های شخصیت‌پردازی در کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه، پوراسدیان، معصومه، راهنما: محمدحسین حائری، مشاور: رودابه شاه حسینی، دانشگاه علامه، ۱۳۸۹، کارشناسی ارشد.
۶۸. شیوه‌های کاربردی آیات در آثار منثور کلیله و دمنه، تذکره‌الاولیاء و قایوس‌نامه، قیاسی، فاطمه، راهنما: دکتر محمدرضا راشد محصل، دانشگاه آزاد سبزوار، ۱۳۸۰، کارشناسی ارشد.
۶۹. ضرب‌المثل‌ها و اصطلاحات و ... در کتاب‌های مرزبان‌نامه و کلیله و دمنه، کیانی، عباسعلی، راهنما: دکتر ابوطالب میرعابدینی، دانشگاه آزاد کرج، ۱۳۷۸، کارشناسی ارشد.
۷۰. طبقه‌بندی افسانه‌ها در حکایت‌های کلیله و دمنه، طوطی‌نامه نخشی، افسانه‌های ازوپ و افسانه‌های لافونتن، بخارایی کاشی، مریم، راهنما: امیراسماعیل آذر، مشاور: فرهاد طهماسبی، دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات، ۱۳۸۹، کارشناسی ارشد.
۷۱. طنز در نثر فارسی (با توجه به کتاب کلیله و دمنه)، ازدرالدینی، معجد، راهنما: محمدحسین خسروان، مشاور: محمود مهدوی دامغانی، دانشگاه آزاد مشهد، ۱۳۸۷، کارشناسی ارشد.
۷۲. عناصر داستان و شخصیت‌پردازی در کلیله و دمنه، ذهبی، ژاله، راهنما: مرزآبادی، مشاور: حسین بهزادی، دانشگاه آزاد تهران مرکزی، ۱۳۸۱، کارشناسی ارشد.
۷۳. فرایند واژه‌سازی باوندها در کلیله و دمنه، آرزوزاده، علی محمد، راهنما: مهدی کدخدای طراح‌ی و مشاور: محمدامین رکنی، دانشگاه پیام نور اهواز، ۱۳۸۹، کارشناسی ارشد.
۷۳. فرهنگ استعارات و کنایات در کلیله و دمنه، ننتج، سلما، راهنما: اسدالله جعفری، مشاور: لیلا امینی لاری، پیام نور شیراز، ۱۳۸۸، کارشناسی ارشد.
۷۴. فرهنگ تحلیلی جانوران در پنج کتاب نثر فارسی (کلیله و ...)، مردانی، نرجس، راهنما: محمد حسین محمدی؛ مشاور: کامران کسایی، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی، ۱۳۸۳، کارشناسی ارشد.
۷۵. فرهنگ شهروندی در ادبیات فارسی با تأکید بر کلیله و دمنه و سیاست‌نامه، فتحی، مهدی، راهنما: محمدعلی گذشتی، مشاور: منیره احمد سلطانی، دانشگاه آزاد تهران مرکزی، ۱۳۹۰، کارشناسی ارشد.
۷۶. فرهنگ کلیله و دمنه، محمودی، محمدعلی، راهنما: دکتر دبیران، دانشگاه تربیت معلم، ۱۳۷۱، کارشناسی ارشد.
۷۷. کتاب کلیله و دمنه در ۴ مومان برای ارکستر سمفونی، بخشی،

- ۱۳۸۷، کارشناسی ارشد.
۹۰. مقایسه ساختار سبکی کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه، کریمی اصل، بیان، راهنما: قهرمان شیری، مشاور: حمید طاهری، دانشگاه بوعلی سینا، کارشناسی ارشد.
۹۱. مقایسه ساختاری و محتوایی چهارترجمه از کلیله و دمنه (نصرالله منشی، بیدپای، انوار سهیلی، پنچاکیانه)، رضوان، فریناز، راهنما: محمد ابراهیم ایرج‌پور، دانشگاه آزاد نجف‌آباد، ۱۳۹۰، کارشناسی ارشد.
۹۲. مقایسه کلیله و دمنه با داستان‌های بیدپای، نگارش: شکی، حسین، راهنما: سید محمود الهام‌بخش، مشاور: سید محمد حسینی شبانان، دانشگاه یزد، ۱۳۸۳، کارشناسی ارشد.
۹۳. مقایسه کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه از لحاظ ساختاری و محتوایی، صفی‌زاده، علی، راهنما: حمیدی، مشاور: کاظم دزفولیان، دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۸۴، کارشناسی ارشد.
۹۴. مقایسه مرزبان‌نامه و کلیله و دمنه، صدیقه، زالکان، راهنما: غلامحسین رزآبادی، مشاور: علی اصغر حلبی، دانشگاه آزاد تهران مرکزی، ۱۳۸۴، کارشناسی ارشد.
۹۵. مقایسه مضامین کلیله و دمنه عربی و دیوان متنبی، احمدی، طوبی، راهنما: وحید سبزیان‌پور، دانشگاه رازی کرمانشاه، دانشکده ادبیات عرب، ۱۳۸۹، کارشناسی ارشد.
۹۶. مقایسه و تأثرات مرزبان‌نامه از کلیله و دمنه، عبدالله‌زادگان، علی، راهنما: نورالدین مقصودی، دانشگاه تبریز، ۱۳۷۵، کارشناسی ارشد.
۹۷. مقایسه و تحلیل محتوایی افسانه‌های لافونتن و داستان‌های کلیله و دمنه، ذوالفقاری نژاد، محبوبه، راهنما: مهدی نوریان، مشاور: مسیح بهرامیان، دانشگاه آزاد نجف‌آباد، ۱۳۸۶، کارشناسی ارشد.
۹۸. نسبت تشبیه و استعاره در مرزبان‌نامه و کلیله و دمنه، احسانی‌فرد، ابراهیم، راهنما: غزال مهاجری‌زاده، مشاور: علی محمد پشت‌دار، دانشگاه پیام نور تهران، ۱۳۸۸، کارشناسی ارشد.
۹۹. نظری: مانگای ژاپن عملی: تصویرسازی کلیله و دمنه، شیخی، شیرین، راهنما: محمد حسین فدوی، مشاور: محمد علی بنی‌اسدی، دانشگاه تهران، ۱۳۸۶، کارشناسی ارشد.
۱۰۰. نقد فنی و هنری کلیله و دمنه، نرفسفیددشتی، مهناز، راهنما: محمد جواد شریعت، مشاور: جمشید مظاهری، دانشگاه آزاد نجف‌آباد، ۱۳۸۰، کارشناسی ارشد.
۱۰۱. نقد و تحلیل اندیشه‌های ایرانشهری در کلیله و دمنه، ممی‌زاده، کولانکوه، مریم، راهنما: بیژن ظهیری، مشاور: امین نواختی مقدم،

- بهارناز، راهنما: شاهین فرهت، دانشگاه تهران، ۱۳۹۰، کارشناسی ارشد.
۷۸. کلیله و دمنه از منظر روایت‌شناسی، راغب، محمد، راهنما: روح‌الله هادی، مشاور: علی محمد حق‌شناس لاری، دانشگاه تهران، ۱۳۸۵، کارشناسی ارشد.
۷۹. کلیله و دمنه در کتاب آرایبی ایرانی، کوچکی، رضا، راهنما: سید محمد فدوی، دانشگاه تهران، ۱۳۷۴، کارشناسی ارشد.
۸۰. کنش کلامی و دگردهی در ساختار روایت کلیله و دمنه و انوار سهیلی، سلیم زاده، مهدیه، راهنما: اشرف شیبانی اقدم، مشاور: عالیه یوسف فام، دانشگاه زابل، ۱۳۹۰، کارشناسی ارشد.
۸۱. کلیله و دمنه و دستور زبان فارسی، لطفی، اکبر، راهنما: حسن احمدی گیوی، دانشگاه آزاد تهران مرکز، ۱۳۷۶، کارشناسی ارشد.
۸۲. گویندگان اشعار فارسی کلیله و دمنه، پاکدل، محمد علی، راهنما: دکتر اسحق طغیانی، دانشگاه اصفهان، ۱۳۷۹، کارشناسی ارشد.
۸۳. مثل‌های کلیله و دمنه و مقایسه آن با امثال مثنوی، اللهیاری، بهروز، راهنما: دکتر محمد رادمنش، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، ۱۳۷۵، کارشناسی ارشد.
۸۴. مجاز عقلی در کلیله و دمنه، گودرزی قرمیش، ابراهیم، راهنما: ناصر علیزاده، مشاور: حسین صدقی، دانشگاه تربیت معلم آذربایجان، ۱۳۸۳، کارشناسی ارشد.
۸۵. مدخلی بر ادبیات تمثیلی، تأملی در داستان‌های کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه با نگاهی به فابل، رمز و اسطوره، ایرانی، محمد مراد، راهنما: دکتر احمد تمیم‌داری، دانشگاه علامه طباطبایی تهران، ۱۳۷۴، کارشناسی ارشد.
۸۶. مطالعه تطبیقی آداب مملکت‌داری در قابوسنامه، مرزبان‌نامه و کلیله و دمنه، معینی، فریبا، راهنما: مهدی تدین، دانشگاه آزاد نجف‌آباد، ۱۳۹۱، کارشناسی ارشد.
۸۷. مقارنه بین کلیله و دمنه ترجمه ابن مقفع از پهلوی به عربی و ترجمه ابوالمعالی از عربی به فارسی دری، اولیائی، مصطفی، راهنما: محمد غفرانی، دانشگاه تهران، ۱۳۴۹، کارشناسی ارشد.
۸۸. مقایسه جنبه‌های اخلاقی در کلیله و دمنه با جنبه‌های اخلاقی حکایت‌های ادبای روشنگر آلمان در نیمه دوم قرن هجدهم، هاشمی، فرائک، راهنما: ذاکر زاده، ابوالقاسم، مشاور: معتمدی آذری، پرویز، دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات، ۱۳۸۴، دکتری.
۸۹. مقایسه دو اثر ادبی کلیله و دمنه نصرالله منشی و داستان‌های بیدپای محمد بخاری، ضیائی، فاطمه، راهنما: محمد امیرمشهدی، مشاور: محمد علی محمودی، دانشگاه سیستان و بلوچستان،

۳. بسیاری از پایان‌نامه‌های دانشجویی مفید انتشار نیافته‌اند که امید است با تلاش مؤلفین محترم به زیور طبع آراسته گردند و در عالم کتاب جلوه‌نمایی کنند.

کتابنامه

۱. افشار، ایرج؛ فرهنگ ایران زمین؛ تهران: بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار، ج ۳۰-۳۰.
۲. —؛ فهرست مقالات فارسی در زمینه تحقیقات ایرانی؛ تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی (ج ۷ و ۸: دائرةالمعارف بزرگ اسلامی) تهران، ج ۸-۱.
۳. — با همکاری کریم اصفهانیان؛ پژوهش‌های ایران‌شناسی (ناموارهٔ دکتر محمود افشار)؛ تهران: بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار بیزدی، ج ۱-۱۵.
۴. مشار، خانابا؛ فهرست کتابهای چاپی فارسی؛ ج ۱، تهران: چاپخانه آرژنگ، ۱۳۵۰.

پایگاه‌های اینترنتی

- بانک اطلاعات نشریات کشور (<http://www.magiran.com>)
- پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (<http://www.isc.gov.ir>)
- پایگاه اطلاعات علمی (www.sid.ir)
- پایگاه مجلات تخصصی (<http://www.noormags.com>)
- پرتال جامع علوم انسانی (<http://www.ensani.ir>)
- پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (<http://www.irandoc.ac.ir>)
- حافظه رقومی ملی (<http://dl.nlai.ir>)

دانشگاه محقق اردبیلی، ۱۳۸۷، کارشناسی ارشد.

۱۰۲. نقش حکایت‌پردازی‌های اخلاقی برهمن در تعلیم آموزه‌های سیاسی به «رای» در کلیله و دمنه، رسولی ویدا، اعظم، استاد راهنما؛ محمدمراد ایرانی، مشاور؛ طیبه فدوی، دانشگاه کردستان، ۱۳۹۰، کارشناسی ارشد.

۱۰۳. نقش زن در کلیله و دمنه، طیب، بدرالسادات، راهنما اصغر دادبه؛ مشاور؛ فاطمه سوهان فکر، دانشگاه آزاد تهران شمال، ۱۳۹۰، کارشناسی ارشد.

۱۰۴. نگاهی به کلیله و دمنه، جلالی، بنفشه، راهنما؛ مرتضی ممیز، دانشگاه تهران، ۱۳۷۸، کارشناسی ارشد.

۱۰۵. نگرش تطبیقی در متن کلیله و دمنه و طوطی‌نامه نخشبی، سالم، نعمت‌الله، راهنما؛ حمیرا زمردی، مشاور؛ علیرضا حاجیان‌نژاد، دانشگاه تهران، ۱۳۸۶، کارشناسی ارشد.

۱۰۶. نمادشناسی اسطوره‌ای حیوانات کلیله و دمنه بر مبنای اساطیر هند و ایران، گلستانی حتکنی، طیبه، راهنما؛ فرانک جهانگرد، مشاور؛ مصطفی صدیقی، دانشگاه هرمزگان، ۱۳۸۸، کارشناسی ارشد.

۱۰۷. وجوه اشتراک و افتراق کلیله و دمنه و مرزبان‌نامه، مظاهری، طیبه، راهنما؛ جمشید مظاهری، مشاور؛ ابوالقاسم سزّی، دانشگاه آزاد نجف‌آباد، ۱۳۸۱، کارشناسی ارشد.

۱۰۸. وجوه افتراق کلیله و دمنه بهرامشاهی با کلیله و دمنه ابن مقفع، ابراهیمی، هوشنگ، راهنما؛ دکتر ممتحن، دانشگاه آزاد جیرفت، ۱۳۸۱، کارشناسی ارشد.

۱۰۹. هماهنگی فرم و محتوا در تصویرسازی داستان‌های کهن، جنود، افسانه، راهنما؛ مینا غیاثوند، مشاور؛ محمدرضا ریاضی، دانشگاه آزاد تهران مرکزی، دانشکده هنر و معماری، ۱۳۸۶، کارشناسی ارشد.

نتیجه‌گیری

با بررسی تمامی منابع گردآوری شده در این پژوهش معلوم می‌شود:

۱. پژوهش‌های فراوانی در جوانب مختلف کلیله و دمنه در زبان فارسی صورت گرفته است.

۲. متأسفانه به دلیل نبود کتابشناسی و اطلاع‌رسانی صحیح، دوباره‌کاری‌های بی‌هوده فراوانی انجام گرفته است، در حالی که بعضی قسمت‌های شایان تحقیق به طاق نسیان سپرده شده است. برای مثال از مهم‌ترین موضوعاتی که تاکنون بدان پرداخته نشده است، تهیه «فرهنگ بسامدی» برای این کتاب است که امید می‌رود محققان گرامی با روش‌های نوین رایانه‌ای به این امر اقدام کنند.